

sosialurin

telf. 14720 · 11820

box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: Føroya Javnaðarflokkur

Fyritaksstjóri: Tórfinn Smith

Bláðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bláðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Mangt broytist

GJOGNUM tíðirnar hava samfeløgini verið undir skiftandi broytingum. Okkara tíð kennir eisini í ríkiligt mál til henda veruleika, men tað hava verið ymiskir mátar, sum brúktir hava verið. Samfelagsbroytingarnar, sum hava fingið undirtøku hjá okkum eins og í londunum uttanum okkum eru í stóran mun eyðkendar av teimum tankunum, sum javnaðarrørslan stendur fyri.

NU BER sjálvsagt til at meta um, hvussu Norðurlond hava dugað at skipa samfeløgini. Men tað sum ikki kann reingjast ella dyljast, er tað, at Norðurlond eru millum tey samfeløg, sum hava dugað eina frægast at skipa so nøkulunda góð viðurskipti fyri alt fólk, uttan stríð hefur tað ikki verið, heldur ikki uttan ósemjur, men samanumtikið hava hesi samfeløg riggað rættuliga væl.

TAD ER tí ikki lítið mótað av Fólka-floksmálagninum, tá tað við øllum hugsandi sum óhugsandi orðblómum leggur eftir javnaðarrørsluni í royndini at bera prógv fyri at allar heimsins ólukkur, farnar sum komandi, eru avleiðingar av javnaðarrørsluni.

SJALVT um ein skal leita leingi eftir tílíkum vavstri í uppkókaðum andsproduktum, er hetta frá sjálvsama penni, sum annars í mong ár og framvegis hevur intima samvinnu við sama vanvirda flokk í Føroyum, við javnaðarflokkinn.

MEN alt er undir broyting í hesari verð. Tó mundu teir verið fáir, sum vildu trúð tí kensgeringini, at javnað-flokkurin nakrantíð fór at samvinna við slíkar Nussar. Hesin kensgeringur má í øllum føri vekja til umhugsunar.

*Heldur tú ikki***sosialin****SANDOYARFÓLK — GLEÐI TYKKUM****Dagblaðið visir sitt rætta fólkaflaksandlit**

Ein mundi svima lesandi »stutt tíðindi« í Dagblaðnum 21/2 79, har fyrst stendur um økið, sum bygðarráðið í Skopun hevur boðið Ungmanna-

felagnum »Samljóð« at byggja á. Longur niðri — helst frá somu keldu í Skopun — standa tey tíðindi, at ov nógvar havnir eru í Sandoy. Slíkt kann bert stoypast í einum av misnøgd og øvund skaddum heila, tí veruleikin er tann, at á Sandoynni er ein hálv havn á Sandi, ein hálv í Skálavík, tveir bátadráttir í Húsavíkar kommunu, ein í Dali og annar í Húsavík, og so tað vælsignilsið, sum kallast høvuðssamferðsluhavnin, í Skopun. Ein heilt miseydnað havn.

Nú er Dagblaðið mál-gagn hjá fólkaflakkinum,

so sandoyingar hava nógvað at gleða seg til. Teir hava valt ein lim úr fólkaflakkinu í landsstýrið og annan á lögtingið.

Sandoyggin hevur frá skaparans hond liðið undir tørvandi havnum. Oyggin bleiv eftirbátur av somu orsök í 1950-unum og 1960-unum, og menn hava síðani úr øllum bygðum stríðst fyrri at bota um hetta. Úrslitið higartil hevur verið sum nevnt omanfyri, og á seinastu havnaætlan eru pengar avsettir til at fullføra heilt og partvist, stig fyrri stig, tær havnir, ella tær at-løgubryggjar, har arbeiðið hevur hepnast so nøkulunda til nú.

At nakar sandoyingur og nakar serkønur aðrastaðni skal hava nakað í móti hesum, ella at nakar skal misbrúka hetta móti teim higartil miseydnadu havnaroyndum í Skopun, tað er heilt burturvið, tí hetta tekur einki frá skopuningum.

Sandoyggin krevur øll eina haldgóða loysn av havnarspurninginum í Skopun. Men hetta hevur einki við havnalógini í hinum bygðunum at gera.

Er hetta rætta andlit fólkaflaksins í hesum máli, so kunnu sandoyingar gleða seg.

Sandoyingur

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treyting fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brevíni.

DAGBLAÐIÐ OG UGENS RAPPORT

Heðin Samuelson, eg vil takka fyrri títt iskoyti í Dagblaðnum 21. febr. við-vikjandi frásøgnini hjá Hans Thomsen. Men tað var nakað, sum eg legði til merkis og tað var keldan, sum vist bleiv til. Hon varð bert nevnd sum

»Dansk vikublað hevði nú í farna mánað... o.s. frv.« Hevði ikki verið nógvað lættari at sagt: »Ugens Rapport hevði 22. jan... o.s. fr.« Ella er tað fyrri at viðlíkahalda duplultmoralin hjá Dagblaðnum, at henda framferð

bleiv nýtt?

Spell hevði nú verið, um Dagblaðið misti sínar keldur við at Vaktarin fekk allan sín forboðslista gjøgnumfærðan á tingi.

Forvitnisligt hevði verið at fingið til vita, hví Dagblaðið ikki stóð á hes-

um lista, tí enn er Ugens Rapport ikki sokkið so langt, at tað hevur tikið brot og tekningar úr bókini »Kamrat Jesus« og harvið reklamerað fyri hesum andstyggitilga verki.

Petur í Króki

ER MENTUNARGRUNNUR NORÐURLANDA Í VANDA?

Hesa seinastu tíðina hava bløðini verið á gosi um eina bók, sum er umsett til føroyskt, og sum Mentunargrunnur Norðurlanda hevur latið stuðul til.

Bókina havi eg ikki lisið, og kann sostatt ikki taka støðu til innihaldið; men tá menn og kvinnur, tingflokkar og átrúnaðarbólkar taka eina slíka støðu móti bókini, so man hon ikki vera tann besti barnalesturin, sum hon er ætlað til.

Nú vita vit, at alt er so »æviga deiligt« bara tað ber á tað borð, at tað er útlendskt — og allarbest norrønt. Menn kíta seg at umseta yrkingar og bókur úr hinum norðurlandsku londunum til føroyskt. Alt gott at siga um tað, men vit eru so væl at okkum komin, at vit kunna lesa bæði yrkingar og bókur á norðurlandskum.

Tað er kanska ein figgarligur »fordeilur« at gera hetta, tí ein kann fáa væl av studningi úr Mentunargrunni Norðurlanda.

Nú ætli eg mær onki ilt at siga um Karsten Hoydal, henda mann, sum hevur verið limur í teirri nevnd, sum stuðlar um-

seting um landamark. Sjálvur hevur hann skrivað hóp, fingið umsett og týtt sjálvur — alt megnarverk.

Men tá eg í gjár í minum arbeiði sum lærari í føroyskum í framhaldsdeildini gjøgnumgekk yrkingina: »Landið eg bar við mær inn um skúlagátt«, og ein gløggur næmingur sigur við meg:

»Tygum, er hatta ikki tann maðurin, sum stuðlar út-gávuni av bókini »Kammerat Jesus«?

Ja, so mátti eg drýpa hævur og onki siga, tí mær dámar ikki at sára barnasálin.

Eg kom at hugsa um alt tað í hesi yrking, sum ein barnasál kann verða fylt og mettað av, og sum eg havi hildið verið perlu í føroyskum skaldskapi. Nú stóð eg har. — Er hatta maðurin, sum gevur stuðul til nakað, sum fólk eru á gosi um.

Tá ein stavar og leggur saman, fer at hugsa seg um, so kemur so mangt upp í huganum. Og hugurin steðgar við tað fyrbrigðið, sum eitur Norðurlandahúsið, ið byggjast skal í Havn.

Hvat skal hetta hús vera til? Hvat fáa føroyingar av mentan úr hesum húsi? Skal húsið vera fyrri nøkur intellektuell úr Havnni, ein mentunar-pávaborg, ein snobbskóli, har allar útlendskar kreftir verða drignar inn á okkum og sáddar millum føroyingar??? Skal hetta hús verða eitt kommunisthús, har alt føroyskt verður jarðlagt, har bert tann umsetarligi stór-snobbarin í Føroya navni fær háseti?

Hvat har verður at fáa av øllum norðrunum upp á gott og ónt, tað veit ongin. — Studningurin til útgávuna av bókini »Kammerat Jesus« er bert ein lítill byrjan til hetta mentunararbeiðið.

So skrivur Rithevdandafelagið um pressufrælsi. Jú, pressufrælsi valdast, men hjá hesum felag er onki óført. Tað gav at bita, tá tað kallaði mentamálaráðharran landsstýrisins fyrri skoynisopp. Ja, so lágt riður hetta felag, sum rópar upp á frælsi.

Og tað er so livandi galíð, at tað eru jú hesi feløg, sum Norðurland »kon-takta« og á henda hátt fáa

Føroyar eitt umdømi har, sum mangan hevur lítið við føroyska mentan at gera.

Væl veit eg, at tann flokkur, sum eg styðji, sjálfstýrisflokkurin, hevur tað í skildri sínum at skapa eitt satt og sunt samarbeiði millum Føroyar og Norðurland. Men við tí anda, sum nú ræður í teim politisku Føroyum, so kunna vit onki gott vænta okkum.

Vit eru til dømis farin undir eitt sokallað barnár. Allur heimurin leggur dent á, at børn skulu kunna kenna seg trygg bæði so og so. Tí er tað ein spurningur til Mentunargrunn Norðurlanda. Er tað onki annað hesin grunnur kann gera til gagns fyri børn okkara enn at lata stuðul til eina barnabók, sum hevur fingið slíka móttøðu í fólk okkara, at sjálvt Føroya Løgting hevur mótmælt slíkum stuðli?

Sambært tingálitinum hevur Karsten Hoydal lovað at koma við eini almennari frageiðing, tá hann einaferð kemur aftur.

Framhald á síðu 10